

Beste mensen,

Wat een prachtige gedichten van onze stadsdichter Bob ter Haar en kinderburgemeester Zoëy! En ook zo goed uitgebeeld in de verschillende mooie plekken die onze stad te bieden heeft.

Namens de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders heet ik u van harte welkom in onze Junushoff, één van de parels van de stad. Deze traditionele Nieuwjaarsreceptie is zo'n succes, dat we niet meer met z'n allen in het stadhuis passen... en daarom hebben we besloten u hier te verwelkomen.

Eigenlijk een hele mooie traditie, want de Junushoff is in het verleden veel vaker dé plaats geweest voor deze en andere officiële ontvangsten. Een voorbeeld van het rijke culturele aanbod in Wageningen. En dit jaar is het precies 145 jaar geleden dat het oorspronkelijke gebouw van de Junushoff de deuren opende. Heel toepasselijk dus.

Het is inmiddels half januari, dus terugkijken op 2024 hoeft nu écht niet meer. En misschien is het maar goed ook dat we het jaar kunnen afsluiten en een nieuw jaar beginnen. We staan stil bij allen die ons in het afgelopen jaar zijn ontvallen en die we missen. Juist in de achterliggende feestdagen was dat gemis nog groter; wat mooi dat op initiatief van de raad de kas op de markt zoveel bezoekers trok die hun verhaal van liefde en gemis kwijt konden.

Ondertussen lijkt de staat van de wereld niet veel beter dan vorig jaar. Het is niet alleen een gure tijd van het jaar, maar het lijkt ook een gure tijd in onze geschiedenis met meer oorlogen en meer oorlogsslachtoffers dan we aan het begin van deze eeuw ooit nog dachten mee te maken.

En dat in het jaar dat we 80 jaar bevrijding van Nederland en het einde van de Tweede Wereldoorlog herdenken, in onze Stad der Bevrijding.

Maar voordat ik daar meer over zeg, wil ik u eerst graag vertellen waarin we als Wageningen voorop lopen. Waarin wij zelf het verschil maken.

In Wageningen blijven we bouwen aan onze toekomst. Mensen, onze inwoners, de vele vrijwilligers, iedereen die zich inzet in onze stad, maken de mooie gemeente die we zijn. Ik ken Wageningen als de stad die altijd een stap harder loopt. De stad die het goede voorbeeld geeft. De stad die het net even anders én beter doet. Dat durven we in Wageningen. Dat is het Wageningen waar ik van hou.

We maken werk van bestaanszekerheid. We willen een sociale stad zijn en hebben nu het meest vooruitstrevende inkomenszekerheidsbeleid van Nederland. Daar is veel aandacht voor vanuit de rest van het land – ja, zelfs vanuit het kabinet in Den Haag. Met het Maatschappelijk Meedoen Budget bieden we inwoners meer bestaanszekerheid, door rekening te houden met basisbehoeften en andere inkomsten zoals toeslagen. Landelijke organisaties zoals Divosa zien het als een vooruitstrevend voorbeeld binnen de Participatiewet. Dat durven we in Wageningen.

We bouwen voor onze inwoners. En dat is nodig ook, want Wageningen behoort tot de snelstgroeiende gemeenten van ons land. Met meer dan 15 procent groei tot 2035 volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. En jonge mensen staan te popelen om met een eigen plek een nieuwe stap in hun leven te kunnen zetten. Naast voltooiing van Kortenoord wordt alles voorbereid voor het bouwen van Vadapark naast Hoogvliet, is een flinke stap gezet op weg naar de bouw op de Dreijen met nog eens 550 woningen en heeft de gemeente het kantoor van Menzis aan de Lawickse Allee aangekocht voor woningbouw. Die locatie gaan we als gemeente zelf ontwikkelen. Dat durven we in Wageningen.

We bieden vluchtelingen een menswaardig thuis. We hebben al 1000 vluchtelingen in onze stad en tegelijk zien we een zwalkend, hardvochtig en onduidelijk landelijk beleid. Vluchtelingen zouden nooit een speelbal voor politiek gewin mogen zijn. Daarom willen we in Wageningen menswaardige opvang blijven bieden. Samen met het COA en de vele lokale organisaties en vrijwilligers zonder wie de opvang in Wageningen nooit zó goed mogelijk zou zijn. Dat durven we in Wageningen.

We denken vooruit als kennisstad. We zijn trots op Wageningen University & Research waar de kennis is om wereldproblemen op te lossen, van klimaatverandering tot voedselschaarste. Op onze vakschool Wageningen waar studenten leren om het brood te bakken en het eten te bereiden dat in de toekomst op ons bord ligt. Wij zijn een stad van kennis en doen. We zijn trots op onze studenten die actief meedoen in onze Wageningse samenleving. Want hoe geweldig is het dat de studenten van KSV Franciscus meer dan 5000 euro voor de Speelgoedbank Wageningen ophaalden tijdens Francerious Request. Ook de inzet via organisaties zoals Present en de prachtige muziek vanavond van Studentenorkest De Ontzetting worden gezien en gehoord.

We vragen juist nu van het Rijk, van de provincie en van de regio om net zo trots te zijn op Wageningen als City of Life Sciences als wij. En samen met alle kennissteden in Nederland protesteren we luid en duidelijk tegen de wilde bezuinigingen op onderzoek en onderwijs van dit kabinet. Dat durven we in Wageningen.

We hebben een duidelijke visie op de toekomst van onze stad. Met Wageningen 2045 hebben we beschreven welke stad we over 20 jaar willen zijn. De lat ligt hoog: we willen voorop lopen als sociale en duurzame stad in woningbouw, groen en energie. Hoe mooi is het, dat zoveel inwoners en organisaties mee hebben gedacht met het tot stand komen van deze visie. Het is écht een visie van de stad. En ik moet toegeven: af en toe dacht ik als burgemeester “wat duurt dit lang, wanneer is ‘ie nou af,” maar ik heb geleerd dat een beetje geduld hebben echt loont, want participatie op deze wijze kun je maar één keer goed doen. Dat durven we in Wageningen.

Al die doelen die we met elkaar hebben, willen we waarmaken als gemeente. Daarom kijken we kritisch naar onszelf, naar de gemeente als organisatie.

Afgelopen jaar hebben we onderzoek gedaan naar onze bestuurskracht. We hebben als het ware in de spiegel gekeken en allerlei organisaties in onze stad, maar ook omliggende gemeenten gevraagd hoe zij naar Wageningen kijken? Het antwoord is positief! En dat is ook echt een compliment waard aan raad, college en organisatie. Als we scherpe keuzes maken (want niet alles kan!) en goed kijken wat we in welke regio en met welke partners willen realiseren, kan Wageningen met vertrouwen de toekomst tegemoet. Toch willen we onderzoeken wat fusie op termijn voor Wageningen zou betekenen, ook omdat onze buurgemeente Renkum nu onderzoek doet. We voeren het debat in de gemeenteraad hierover. Dat durven we in Wageningen.

Dit jaar is Wageningen de stad waar op 4 en 5 mei de grote herdenking en viering van 80 jaar bevrijding plaatsvindt. De voorbereidingen zijn in volle gang. We organiseren dit samen met Wageningen 45, de provincie Gelderland en het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Als burgemeester heb ik er alle vertrouwen in dat we onze boodschap als Stad der Bevrijding opnieuw afgeven. De boodschap van vrijheid en van vrede. Met duizenden lopers tijdens de bevrijdingsvuurestafette, een indrukwekkende 5 mei lezing, een prachtig defilé met veteranen en een feestelijk en vooral ook gemoedelijk Gelders Bevrijdingsfestival.

En wat is het nodig om aandacht te vragen voor méér dan de bevrijding 80 jaar geleden. Naast 80 jaar bevrijding is het dit jaar 80 jaar geleden dat de Verenigde Naties werden opgericht met het ondertekenen van het Handvest van de VN. Juist nu is het nodig pal te staan voor het internationaal recht, voor vreedzame oplossing van conflicten, zoals toen op 16 juni 1945 de eerste lidstaten van de Verenigde Naties deden.

Ik lees het begin van deze belangrijke tekst voor in het Engels:

“We the peoples of the United Nations determined to save succeeding generations from the scourge of war, which twice in our lifetime has brought untold sorrow to mankind, and to reaffirm faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person, in the equal rights of men and women and of nations large and small.”

Het geloof en de inzet om conflicten via instituties en methoden anders dan oorlog te beslechten, lijkt tegenwoordig met de voeten te worden getreden. Vrede is verworden tot handelswaar. Of het nu de oorlog in Oekraïne of in Palestina en Israël is: politiek leiders hebben lak aan de spelregels van humanitair recht en steeds vaker heeft het recht van de sterkste de voorkeur. In woord en daad. Naast het op menswaardige wijze opvangen van vluchtelingen, moeten we ons zonder naïef te zijn blijven uitspreken voor vrede.

Met het Internationaal Gerechtshof, het Permanent Hof van Arbitrage en het Internationaal Strafhof is Nederland het land dat voorop moet lopen in het bevorderen van vrede en recht. En niet een beetje schoorvoetend achteraan, maar voorop lopen. Vrede is geen scheldwoord en laten we juist nu, juist 80 jaar na die laatste oorlog die onze stad zo getekend heeft, daar aandacht voor blijven vragen. Dat durven we in Wageningen.

Beste mensen,

Bij alle durf en ambities hebben we elkaar nodig. Ik wil Bob en Zoëy naar voren vragen om samen voor de nieuwe vlag van Wageningen 80 jaar vrijheid met u het glas te heffen op het komende jaar en op die stad waar we allemaal zo van houden. Met elkaar durven we de wereld aan. Op 2025!